

תורת אביגדור

הגאון ר' אביגדור מילר זצ"ל

שיחות מוסר והדרכה בפרשת השבוע
מיוסדות על שיעוריו, ספריו, וכתבי תלמידיו

פרשת שלח

מהדורת כנסת ישראל

לזכות רפואה שלימה
חיה מלכה בת בת-שבע
בתוך שאר חולי ישראל

פרנס השבוע

להנצחות ובירורים: 076-599-4020

להנצחות ובירורים: 076-599-4020

לזכות מרדכי וטובה ארמן

ולעילוי נשמת

אלעזר מנחם בן אברהם שמואל
אלטע דבורה בת אשר

חיים שלמה בן דוב בער
גיטל בת מנחם מנדל

ניתן להשיג את החוברת בחינם:

058-324-5544 גבעה A	עזרת תורה..... ספרים ווינקעל	יְרוּשָׁלַיִם
052-760-2289 גבעה B	עלי הכהן 15	ארזי הבירה..... 053-318-4381
<u>ערים אחרות</u>	צומת בר אילן..... ספרי אור החיים	ביה"כ הר צבי..... 052-763-2150
054-840-2444 אלעד	בר אילן 4	בית וגן..... 054-841-9231
052-716-9528 אופקים	קריית משה..... 052-266-9937	גאולה זכרון משה..... 054-841-7272
08-864-6516 אשדוד	רוממה-המ"ג..... 02-650-2327	גבעה צרפתית..... 022-625-0612
03-570-3134 בני ברק	רחביה..... ביכ"נ הגר"א	גבעת שאול..... 058-325-5458
054-851-9014 ברכפלד	רמות..... 02-586-0088	גני גאולה..... 058-321-9933
058-322-0251 גבעת זאב	רמת אשכול..... 058-718-5065	הר נוף.....
02-534-2467 טלזסטון	רמת שלמה..... 050-412-7721	ישיבת מיר..... 054-851-9014
052-447-4126 מודיעין	<u>בית שמש</u>	נוה יעקב..... 052-766-5331
08-974-3086 קריית ספר	רמב"ש א'..... 052-232-1750	סורוצקין..... שער הספר
052-760-6491 רכסים	רמב"ש ג'..... 052-767-4151	סורוצקין 31.....
055-674-8959 תל אביב	רמב"ש ג'..... 054-842-7664	סנהדריה..... 02-536-2280
	רמת אברהם..... 052-710-9132	סנהדריה המורחבת..... 054-859-3064
	<u>ביתר עילית</u>	עזרת תורה..... 058-328-5464

לברורים והנצחות : 076-599-4020

או לקבלת החוברת במייל: ey@torasavigdor.org

צריכים את עזרתכם! נא לתרום בעין יפה!

תרומות חודשיות מומלצות: 10 ש"ח, 20 ש"ח, 50 ש"ח, 100 ש"ח

הנצחת מדור שו"ת - 200 ש"ח

הנצחת חצי פרשה - 500 ש"ח

פרנס השבוע (יותר מאלפיים חוברות!) - 1000 ש"ח

להוספת חוברות באזורכם, נא להוסיף בקשה ולציין אזור המבוקש

ניתן לתרום בעמדות נדרים פלוס

או בנדרים פון: 03-763-0585

קרן מס' 2985

OR AT [TORASAVIGDOR.ORG/DONATE](https://torasavigdor.org/donate) (SPECIFY "TOWARDS HEBREW EDITION")

חוברת מס' 90

הדפסה - "בית הדפוס" 1155-210-077

תורת אביגדור

פרשת שלח

פרי הארץ

משימתם של המרגלים

"שֶׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים וַיִּתְּרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן" (במדבר יג, ב). כאשר אבותינו התקרבו לגבולה של ארץ כנען, נצטוו הם מפי הקב"ה לשלוח מרגלים לארץ, כהכנה לקראת כיבושה ויישובה. למרות שהקב"ה הבטיח להם שהם עתידים לכבוש את הארץ, לא הותר להם לשבת בחיבוק ידיים ולהמתין שה' ישמיד את יושבי הארץ, אלא נדרש מהם לצחצח את חרבותיהם, להכין את כלי מלחמתם ולטכס טכסיסי מלחמה, ובכלל זה גם שליחת מרגלים.

כאשר מרגלים נשלחים לרגל בארץ העומדת לפני כיבוש, ישנם כמה נקודות חשובות שעליהם לגלות: "החזק הוא הרפה, המעט הוא אם רב" - יותר קל להתחיל במלחמה בערים מבודדות, בהם ישנם מעט אנשים, שם ההתנגדות תהיה חלשה יותר. כן יש להם לגלות "ומה הערים אשר הוא יושב בהנה הבמחנים אם במבצרים" - הם מוכרחים לגלות היכן הם הערים הבצורות, שבהם מגנים יושבי הערים על הדרכים העוברות בין ההרים. תהיה זו משימה קשה במיוחד להוביל עם של אנשים, נשים וטף בין עמדות מבוצרות, שם הם עלולים להיקלע אל תוך מארב של האויב. הרבה יותר חכם יהיה לעבור במישורים בהם נמצאות ערים קטנות ופתוחות.

גן עדן עלי אדמות

שנים עשר אנשים התרים את הארץ במשך ארבעים יום, יכולים להביא עמם הרבה מידע בעל חשיבות רבה, ואכן המרגלים שבו אל המדבר וסיפרו על הכל. אולם יחד אתם הם הביאו דבר נוסף מלבד מידע יקר-ערך: "וַיֵּשְׁבוּ אֹתָם דָּבַר וְאֵת כָּל הָעֵדָה וַיִּקְרְאוּ אֶת פְּרִי הָאָרֶץ" (שם פסוק כו). בכך קיימו המרגלים את ציוויו של משה רבינו "וּלְקַחְתֶּם מִפְּרִי הָאָרֶץ" (שם פסוק כ).

אולם זהו דבר שצריך להבינו - לשם מה היה על המרגלים להביא עמם מפרי הארץ? האם לא היה די בתיאור הפירות? ועוד איזה תיאור זה היה יכול להיות - ארץ כנען היתה אז המקום הפורה והיפה ביותר בעולם! למעשה, אחת הסיבות שלקח זמן רב כל כך עד שהקב"ה קיים את הבטחתו לעם ישראל לתת להם את ארץ כנען, היתה משום שנדרשה הכנה רבה עד שהארץ תהיה מוכנה עבורם. במשך מאות שנים, שבעת העמים השביחו את ארץ כנען, והם עשו עבודה מצויינת! הם היו חקלאים מומחים, והם עשו ככל יכולתם כדי להפוך את ארץ כנען ליפה ופורייה.

כך הפכה ארץ כנען לגן אחד גדול. ממש גן עדן עלי אדמות! הם לא השאירו חלקת אדמה אחת בלתי מעובדת, ודאגו לטפח ולהשביח את הארץ בצורה המעולה ביותר! לא יאומן מה שהם הצליחו ליצור מארץ כנען. אם היינו זוכים להצצה אחת אל הארץ אליה נכנסו בני ישראל, היינו נדהמים מפוריותה הנדירה. אכן היתה זו "טובה הארץ מאד מאד" (שם יד, ז).

ארץ זבת חלב ודבש

זהו מה שסיפרו המרגלים לבני ישראל כאשר הם חזרו ממשימתם: "וַיָּגֵם זִבְתַּח חֶלֶב וְדָבַשׁ הָיָא" (שם יג, כז). עלינו לדעת, שכאשר כתוב בפסוק "זבת חלב ודבש" - הכוונה כפשוטו ממש! התמרים שגדלו בעצים היו שמנים כל כך, עד

שהם נבקעו מרוב דבש, והוא נזל מהם; בכל מקום בו הלכו, הדבש הגיע עד לקרסוליים! ולא זו בלבד, אלא שהעיזים היו כה בריאות וחזקות, והם יצרו חלב רב כל כך עד שהם לא היו מסוגלות להכילו, והחלב נטף ארצה. בכך, השדות היו מלאות בדבש וחלב, וכך נשאר הדבר במשך שנים רבות. במסכת כתובות (דף קיא) מתארים האמוראים, שחיו זמן רב לאחר החורבן, מקומות בהם עדיין היתה קיימת תופעה זו, והם עצמם אף הלכו עד קרסוליהם בחלב ודבש.

האם אי פעם טעמתם דבש תמרים מעורב עם חלב? אני יכול לומר לכם - מדובר בתערובת הערבה מאוד לחיך! וכך, היו היהודים הולכים בשדותיה של ארץ ישראל, ומפעם לפעם היו מתכופפים וממלאים כוס מתערובת נפלאה זו, מברכים בכוונה, ונהנים מטוב הארץ.

זהו מה שסיפרו המרגלים לבני ישראל, שארץ כנען הינה ארץ זבת חלב ודבש. אבל לא היה די בתיאור לבד, אלא הם טרחו והביאו עצם מפרי הארץ, והראו להם "זהו פריה!"

ענבים מופלאים

פירות אלו היו מופלאים ביותר! כל ענב היה בגודל של אשכולית, ואשכול ענבים היה כבד כל כך עד שהיה צורך ב"יִשְׂאֵהוּ בְמוֹט בְּשָׁנִים" (יג, כג). לפי הפשט הפשוט - הכוונה שהיה צורך בשני בני אדם שישאו כל אשכול ענבים במוט אחד. זה היה כובדם של הענבים!

אמנם בגמרא בסוטה (לד, א) נחלקו בפירוש הפסוק, ולכולי עלמא הענבים היו עוד יותר גדולים מזה. לפי דעה אחת בגמרא, פירוש הפסוק הוא שהיו צריכים שני מוטות כדי לישא אשכול ענבים, מה שאומר שנדרשו **ארבעה אנשים** כדי לשאתו. לפי דעה אחרת שם, היה צורך ב**ארבעה מוטות**, שנים מצפון ומדרום, ועוד שנים ממזרח וממערב כדי לתמוך בשנים אלו, כלומר שנדרשו **שמונה אנשים** כדי לשאתו. אשכול אחד בלבד היה במשקל שנדרשו שמונה אנשים בוגרים כדי לשאתו! איזה מראה מרהיב זה היה! הדבר היה כל כך יוצא מגדר הרגיל, עד שהמרגלים קראו לנחל על שם אותם ענבים, "נחל אשכול".

וכעת נשאלת השאלה - מהו העסק הגדול הזה סביב פירות? לשוב עם אסטרטגיות של מלחמה - ניחא, אבל מדוע יש צורך להוביל חזרה למדבר, מהלך קילומטרים רבים, את הפירות הכבדים הללו? הלא אין מדובר בזהב, אלא רק בפירות! מה היה הצורך הדחוף והחשוב שבני ישראל יראו את פירותיה של ארץ כנען בעיניהם?

לחזור להתחלה

כדי לענות על שאלה זו, עלינו לשוב למעשה בראשית, המקום בו מוזכרים פירות בפעם הראשונה. "וַתֵּצֵא הָאֶרֶץ דָּשָׁא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֹשֶׂה פְרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ לְמִינֵהוּ" (בראשית א, יב). מדהים להיווכח כמה מעט מוזכרים הדגנים בפסוק זה. חטה, שעורה, אורז, ושאר הדגנים המהווים את מקור התזונה העיקרי עבור המין האנושי - כמעט ואינם מוזכרים. שעורה! אילו נפלאות קיימות בשעורה! בכל העולם כולו נהנים בני אדם מדגן זה. ואורז! הוא מאכיל מיליונים ביבשת אסיה. ובכל זאת, התורה אינה מזכירה אותם בפירוש.

התורה יכולה היתה לספר לנו על נפלאותיו של תפוח האדמה. היודעים אתם איזה ירק נפלא הוא תפוח האדמה? הוא כמו לחמניה - כדור של פחמימות הממלא ומשביע את האדם. כשהביאו תפוחי אדמה לאירופה בפעם הראשונה - אנשים נדהמו. המוני בני אדם חיו על תפוחי האדמה! אמנם ישנם עוד פירות שבהם יש כמות מסויימת של פחמימות, אולם תפוח האדמה הוא כמו קערה מלאה בפחמימות. תפוח אדמה זה נס ממש! הוא יכול להוות ארוחה שלמה. גם אם תרצה להוסיף קצת דגים או עוד איזה מאכל - תפוח האדמה הוא זה שמשביע אותך.

זהו רק מחזק את השאלה - מדוע התורה כוללת כל הנסים הללו - תפוחי אדמה, שעורה, אורז, תירס, כרוב, ועוד אינספור מינים מועילים ומזינים, במילה "דשא". המאכלים שמהם ניזונה האנושות מאז בריאתה, נכללו במילים הספורות "תִּשְׂאֵהוּ הָאֶרֶץ דָּשָׁא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע" (שם פסוק יא).

ומי מקבל את עיקר תשומת הלב? הפירות, על אף היותן חלק קטן ממקור התזונה של האנושות - "עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְרִי לְמִינֵהוּ אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ עַל הָאֶרֶץ". שוב ושוב מוזכרים הפירות לעצמם, לעומת שאר מיני המזון שנכללים בתואר הכללי של "דשא".

תכשיט על העץ

הסיבה לכך היא, שיותר מכל דבר אחר, יותר מהשעורה והאורז וכל השאר, מביע הפרי בצורה מופלאה את חסדו וחכמתו של הבורא. תפוח התלוי על העץ הוא יצירת פאר ממש. ענב התלוי בכרם הוא תכשיט! למעשה, הוא יקר יותר מתכשיט. תכשיט הוא חפץ ללא רוח חיים, ואינו יכול ללמד אותנו דבר. אבל תפוח או אפרסק או דובדבן יכולים ללמד אותנו יותר מכל דבר אחר על נפלאות חסדי ה', משום שדרכם אנו רואים את היופי המיוחד שהטביע הקב"ה בבריאה. פירות האילן הם הזדמנות לקנות הכרה בבורא יתברך, ולכן שמה עליהם התורה דגש רב כל כך.

ולכן, כאשר הקב"ה ברא את אדם וחווה הם הוכנסו לגן של עצי פרי. כאשר התורה מתארת את אותו גן מפואר, הדבר היחיד שמסופר עליו הוא, שהוא היה מלא בעצי פרי. אני בטוח שבגן עדן היתה גם חיטה. אין ספק שצמח שם גם אורז. היו בו כל מיני ירקות שימושיים ומועילים. בוודאי היו בו שום ובצל. איך אפשר לחיות בלי שום ובצל? הם חשובים לחיי האדם. ובכל זאת, אף לא אחד מאלו מוזכרים בתורה. דבר אחד בולט לעין והוא מוזכר שוב ושוב - עצי הפרי.

כאשר היינו ילדים, למדנו לראשונה את סיפור אדם וחווה בגן עדן, ואנחנו עדיין חושבים במונחים שילדים חושבים בהם; אבל כמבוגרים, עלינו לחשוב ולבחון מחדש את הסיפור הזה. אם נתבונן, נשים לב שיש כאן משהו בעל משמעות עצומה - הקב"ה נתן לאדם וחווה גן שאין בו דבר חוץ מעצי פרי. אם כך החלה ההיסטוריה של העולם, זה אומר שכך זה נועד להיות. מכל המתנות בעולם שה' יכול היה לתת לאדם הראשון, הוא בחר לתת לו במתנה מטע של עצי פרי.

מתנה לצדיקים

לכאורה הדבר נראה תמוה מאוד. נניח שהיית רוצה לתת מתנה גדולה מאוד לצדיק הדור או לאיזה ראש ישיבה חשוב, האם היית מעלה על דעתך לתת לו גן תענוגות שבתוכו נמצאים כל סוגי עצי הפרי? בוודאי שלא! אם היית רוצה לכבד את ר' עקיבא איגר זיע"א, האם פרדס עם עצי פרי היא המתנה המתאימה עבורו? זה לא מעניין אותו! אפשר לתת לו ספריה מלאה בספרי קודש יפהפיים. אה! זה יהיה גן תענוגות בשבילו! הוא יפסע פנימה ויראה מדפים מדפים של ספרים מהודרים: שסי"ם, מפרשי המקרא, כל הראשונים, כל האחרונים. זהו התענוג הגדול ביותר עבורו. כל ספר שהוא יקטוף מהמדף יהיה הפרי הטעים ביותר עבורו. כך היינו אומרים מסברא.

ולא רק רבי עקיבא איגר, גם בחורי ישיבות מוצאים את התענוג הגדול ביותר בספרי קודש. כשספר "קצות החושן" יצא לאור עולם, שמחתם של לומדי התורה לא ידעה גבולות! הספר הזה מלא בכל כך הרבה חידושים, ויש שלמדו את כולו, מתחילתו ועוד סופו. כשזכיתי ללמוד בישיבת סלבודקה בשליטא, היה שם בחור מבוגר שידע את כל הקצות בעל פה.

בישיבת טעלז נהגו מפעם לפעם, בבין הסדרים או בימי ששי אחר הצהריים, לצאת מחוץ לעיר ולדבר בלימוד. הם היו הולכים בשדות ומדברים דברי תורה. היתה אימרה שלשדות ולאכרים שסביבות העיר טעלז היה ניחוח של קצות. עד כדי כך הם אהבו את הקצות החושן.

ולא רק הקצות, בכל פעם שיצא ספר חדש - האבני מילואים, השב שמעתתא - כולם נשבו בקסמם של ספרים אלו. היה זה כמו גן של פירות חדשים שהתגלו, ואנשים למדו אותם ונהנו מהם עד אין קץ. איזו שמחה אדירה ללמוד את הספרים הללו! אני זוכר שלפני שבעים שנה הייתי רואה שני בחורי ישיבה שישבו ולמדו בחברותא מאחד מהספרים הללו בהפסקת הצהריים. הם נהנו מזה עד אין קץ! כמובן, צריך לרכוש את הטעם לזה, אבל היה להם חשק לזה, והם ממש נהנו. ברגע שאדם מבין מהו תענוג אמיתי, הוא אינו יכול להרפות מזה.

גן שמגדלים בו ידיעת הבורא

צריכים אנו לדעת, שאדם הראשון היה מסוגל להרבה יותר מאשר ללמוד את הקצות החושן. אדם הראשון היה נברא שזהו והאיר באור יקרות. לא זו בלבד שיציר כפיו של הקב"ה היה אדם נעלה עם אישיות נעלה, אלא הדעת שלו האירה מסוף העולם ועד סופו! דעתו היתה גדולה יותר ממה שאנחנו מסוגלים לדמיין! אין ספק שהוא היה נהנה מלימוד הספרים הקדושים אפילו יותר מר' עקיבא איגר. כמובן שהספרים לא היו מחדשים לו שום דבר חידוש. הוא מן הסתם היה פותח ספר ואומר: "יפה, אני כל כך שמח שהנכדים שלי הבינו את הסוגיא כראוי", ולפעמים לא כראוי...

והנה, לאדם הנעלה והמרומם הזה, ניתנה מתנה בדמות עצי פרי. לכאורה הדבר אינו מובן כלל וכלל! האם זוהי הדרך לשמח את האיש הענק שבענקים?!

והתשובה המדהימה היא: כן! גן עדן נועד כדי ללמדנו כיצד להצליח בתפקידנו החשוב ביותר בחיים, שהוא, "וְהָאֱלֹקִים עֲשֶׂה שִׁיחָא מִלְפָּנָיו" הקב"ה ברא את העולם הזה למטרה אחת ויחידה: שידעו ויכירו אותו. זו ההצלחה הגדולה בחיינו - לחיות עם מודעות לה'. ובראשית הבריאה, הושמה האנושות בגן עדן כי בו בחר הקב"ה להיות המקום הטוב ביותר עבור משימת חיים זו. גן של פירות הוא המקום לגדול בידיעת הבורא. זו היתה ההזדמנות היעילה ביותר עבור אדם להשיג גדלות במשימת חיים.

ראיה של אמונה

לנו הדבר אולי נראה קצת משונה. היינו חושבים שזו גשמיות, זה "עולם הזה", איך יתכן שגית תעוננות יהיה מקום, ולא סתם מקום אלא המקום, בו עובדים את הקב"ה? אולם לאיש כמו אדם הראשון, לאדם בעל דעת גדולה כפי שהיתה לו, גן של פירות היה סולם העולה השמימה. חסדי ה' אותם ראו בגן עדן, היו עבור אדם וחווה הזדמנות לגדולה אינסופית. הם התהלכו יחד בגן עדן ובחנו את העצים ואת הפירות, כי הם ידעו שמטרת הפרי היא ללמדם חכמה - "וְנִחְמַד הָעֵץ לְהִשְׁכִּיל" (בראשית ג, ו). בכל פעם שהם ראו סוג אחר של פרי, הם התלהבו. הם למדו אותו ודיברו עליו בפרוטרוט, וקראו: "אי אי אי! נפלאות ה'!" בטוח אני, שכשאדם הראשון הסתכל על תפוח, הוא ראה בו פי אלף יותר חידושים ממה שאנחנו רואים בקצות החושן.

אכילה של אמונה

עבודה זו קיימת לא רק בהסתכלות על הפרי. אני בטוח שאדם וחווה גם טעמו מהפירות הנפלאים שצמחו בגן עדן. כשאדם הראשון קטף פרי מהעץ ואכל אותו, הוא נעשה עוד יותר חכם. הקב"ה רצה שהאדם יאכל פירות ויקרא: "אני אוהב אותך ה'!" זו היתה המטרה של הכל! יופיים ומתיקותם של הפירות השתלבו יחד במטרה לתת לאדם ולחווה את ההזדמנות להגיע אל הפסגה, להשיג את שיא הידיעה וההכרה בה'. הם הגשימו את מטרת הבריאה - הם הכירו וידעו את ה' עוד ועוד באמצעות הפירות שגדלו מסביבם בגן עדן!

אדם וחווה למדו את חסדיו של הבורא והם שרו שירות ותשבחות לה'. הברכות שאנו מברכים הינם בבואה קטנה של מה שאדם וחווה עשו בגן עדן. כאשר הן הודו לה' על הפירות, זו לא היתה ברכה - זה התה פזמון נהדר של הודאה לה'.

טוב העץ למאכל

יש כל כך הרבה על מה לשיר! ברגע שאדם לומד כיצד לאכול פירות, ברגע שהוא יודע ללמוד את "סוגיית דפירות", אין סוף לגדולת ה' שהוא יראה. מבין כל האופנים שבהם ה' מגלה לנו את חסדו וחכמתו בבריאה, פירות האילן הם אחד מהנפלאים ביותר.

פרי העץ ייחודי באופיו, וכדאי לנו לשים לב לתופעה המדהימה הזו. ראשית, הפירות הינם ראויים לאכילה **ללא שום הכנה נוספת!** איזה דבר מדהים! הם מתבשלים לגמרי על העץ. אנחנו רגילים לזה, ולכן איננו שמים לב לעובדה המדהימה הזו, ואיננו מתרגשים מחכמת הבורא הברורה, ולתכנון המדויק של הבריאה, המשתקפים מתוך התופעה הבלתי רגילה הזו. ראו מה כתוב אצל חוה: "וַתֵּאָרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכָל" - חוה שמה לב לעובדה הזו, שהעץ טוב למאכל מיד, ללא שום בישול או הכנה אחרת. אנחנו לא היינו שמים לב לזה, אבל חוה שמה לב.

איך יתכן שמשוהו הופך להיות כשיר לאכילה מעצמו? הרי כל דבר מאכל הוא אוסף של כל מיני כימיקלים, ומסתבר שיהיה צורך לערבב אותם או לפחות להכין אותם באיזה שהוא אופן, לעשות משהו! אבל הפרי גדל ומבשיל על העץ והוא מוכן לאכילה מיד כאשר קוטפים אותו! ולא רק שהפרי מתאים לאכילה, אלא שהוא מותאם בדיוק לטעם אנושי. יש בו מעט חומצה, לא יותר מדי. מעט סוכר, לא יותר מדי. כך נוצר טעם חמצמץ-מתקתק, בדיוק הטעם עליו בני אדם מתענגים!

הסוואה מושלמת

יתרה מכך, ישנה עוד תופעה מדהימה הקיימת בפירות. לפני שהתפוח מוכן לאכילה, הוא כמעט בלתי נראה. כאשר הוא עדיין בוסר, הוא בצבע ירוק, וכך הוא מסתתר בין עליו הירוקים של העץ, על מנת שלא תבחין בו, כי אם תבחין בו, אתה עלול לקטוף אותו מהעץ ולאכול, ואז תנחל אכזבה. התפוח יהיה קשה ומלא חומצה, ויגרום לך לכאב בטן. אבל כשהתפוח או התפוח נהיים בשלים, פתאום הופך הגוון שלהם לצבעוני ומבריק, צבע שמפרסם את נוכחותו; אדום מפואר, צהוב יפה, תלוי באיזה פרי מדובר. ה"אורות נדלקים" ועכשיו אפשר לראות נורה אדומה זורחת בין העלים הירוקים של עץ התפוח או אור צהוב או כתום בוהק בין עליהם הירוקים של עצי ההדר.

פלאי פלאים! במשך חודשים ארוכים התפוח או התפוח החזיקו חזק בענף, כך שגם אם ניערו את העץ, כל עוד הפירות לא היו בשלים, הם לא ירדו מהעץ. אבל הנה זה פלא! כשהפרי בשל, הוא מרפה מעצמו מאחיזתו האיתנה בענף, והוא נופל ארצה.

מכונות לייצור פירות

ואז, כאשר אוכלים את הפרי, חייבים לזרוק את הגלעין שלו, וזהו בעצם "שובר מתנה" עבור עוד עץ פרי. אם הפרי ייקלט ויכה שרשים, בשנה הבאה תהיה לך עוד אילן קטן! זהו נס בקנה-מידה עצום!

יש כאן יצירה של עץ, ללא שום מכונות נראות לעין. האמת היא שיש כאן מכונה מתוחכמת ביותר, אולם היא כה קטנה, כה מיקרוסקופית, עד שאי אפשר לשים לב אליה כלל. בתוך תאי הפרי ישנו מנגנון מופלא, שאף אחד מלבד בורא העולם אינו מסוגל לייצר.

האם מישוה מסוגל לייצר תפוח? האם יש חברה כזו! בוודאי שלא! גם אם יעבדו במשך אלפי שנים על פיתוח הדבר, מעולם לא יצליחו בני אדם לייצר יצירה כה מופלאה בדמות תפוח! התפוח הינו יצירה מדהימה, מלאה בחכמה, מתוכננת להפליא. יש צורך בידענות כמות רבה כל כך של מדע, ואף אחד לעולם לא יצליח ללמוד מספיק כדי לייצר דבר כזה. לעולם לא יעלה ביד מישוה ייצר את המכונות הדרושות לכך - ולא משנה כמה ינסו.

עוד נקודה למחשבה - כל אילן מייצר בדיוק את הפרי אותו תוכנן לייצר. מעולם לא קרה שעץ תפוחים הוציא אפרסק. האין זה דבר מדהים? בעולם קיימים מיליוני עצי תפוח, ואף פעם לא דווח על אירוע כזה, לא בדרום אפריקה, לא בסין, ולא באלסקה. ולא רק שהוא לא ייצר אפרסק, אלא הפרי גדל "למינו" - עץ של תפוחי סמיט מגדל רק סמיט, ותפוח חרמון מעולם לא יצמח מעץ של תפוחים זהובים. דבר נפלא!

אל לכם לחשוב שזהו ענין פשוט. רק משום שהתרגלנו לזה מאז שהיינו ילדים קטנים, לא נתנו את דעתנו לפלא הגדול הזה. במשך זמן רב כל כך, זנחנו את ההתבוננות בדבר המדהים הזה, וכך אנחנו מאבדים את היכולת להתפעל מזה - כמה חבל. כדאי לנו ללמוד שוב את העובדה הזו, שכאשר שותלים זרע של עץ תפוחים, הוא אינו ייצר תפוחי אדמה.

טעם וצבע

ולא רק שהמכונה הזו מייצרת פירות, אלא שהיא מייצרת את הנס הגדול של הטעם. אולי תנסו בעצמכם להכין טעם? זוהי משימה מסובכת עד למאוד. אפילו כימאים מומחים המנסים להכין טעם מלאכותי, מתקשים בזה מאוד. נסו להכין טעם מכלום, ממעט מים ואדמה - לא תגיעו רחוק. ואילו כאן, העץ אינו לוקח דבר מלבד מעט אדמה, אוויר, אור שמש ומים, והופך אותם לטעמים שונים. איזה פלא!

וגם הצבעים! הצבעים היפים של הפירות הם נס; אדום, ורוד, צהוב וסגול - לוח צבעים מלא בגוונים מרהיבים נוצר רק על ידי אותו זרע קטן שיש בו את כל המכונות והמידע לייצר צבעים וטעמים אלה.

כשאנחנו רואים תפוח אדום, איננו מתרגשים מכך. כיצד התפוח הפך להיות אדום? פלא שהוא אדום! אנחנו צריכים לשיר לה' על כך! מהיכן מגיעה האדמומיות? הרי האדמה אינה אדומה, זרעי התפוחים אינם אדומים. היודעים אתם כמה ניסים היו צריכים להתרחש כדי שיווצר הצבע האדום?! ולא רק הצבע, גם העיצוב - הפרי מעוצב בצורה יפה כל כך! כשמסתכלים על תפוח - אפשר כמעט להתעלף מרוב התרגשות ואושר על מתנה יפה זו. כמה חבל שצריכים לאכול את זה בסוף! זוהי יצירה כל כך יפה!

מיץ טבעי סחוט

בנוסף לכך, הפרי מלא בנוזל. בתפוח יש כמות רבה כל כך של נוזלים, שמתפוח אחד אפשר למלא כמעט כוס שלמה במיץ, אלא שהמיץ כלוא בתוך תאים זעירים, וכך הוא נשמר. נסו לחתוך מיכל של מיץ תפוחים – כל המיץ יישפך ארצה, ואילו כאשר חותכים תפוח, המיץ אינו נשפך, מלבד אולי טיפה או שתיים, אבל רוב רובו של המיץ שמור בתוך כיסים זעירים, כאשר קירות התאים עצמם עשויים מיץ. כך נשמר מיץ התפוחים עד אשר מחליט האדם לסחוט אותו במסחטת המיצים. וגם הנוזל שיוצא מהפרי אינו רק מים ממותקים, אלא הם מלאים בתזונה, מלאים בוויטמינים.

יש כאן תופעה מדהימה, שהפרי עטוף בכמין ציפוי שעוה דק. הוא אינו קשה מכדי לנגוס בשיניים, אבל עדיין מספיק חזק כדי לשמור על הפרי לאורך זמן – לא רק במשך החדשים הרבים שהוא תלוי על העץ, אלא גם לאורך זמן אחרי שהוא נקטף מהעץ. אם עור הפרי לא נקרע, התפוח יישאר טרי על שולחן במשך ימים רבים. איזו עטיפה מדהימה – היא שומרת על הפרי במשך זמן רב, ואז, כאשר מגיע הזמן לאכול, העטיפה נאכלת יחד עם הפרי!

אני מודע לכך שאנחנו לא חושבים ככה – זה משום שאנו רחוקים מאוד מדרגתו של אדם הראשון. אדם הראשון לא כרסם תפוחים כמו פרה המכסחת דשא. הוא הביט בהם לפני שאכל אותם, והוא "לקח את הזמן שלו" כדי לחשוב. וככל שהוא הסתכל יותר בפרי, כך הוא הלך וגדל, הלך והתעלה, כאשר הוא עולה במדרגתו מרגע לרגע. ואז, לאחר שהתבונן בפרי, הוא נגס בו – או ווה! איזה תענוג! אדם הראשון הבין שהעולם הזה נועד להיות מקום של שמחה והנאה – הנאה שמביאה ידיעה והכרה בה'.

טיול של אמוראים

גדולי אומתנו הבינו זאת. הגמרא במסכת ברכות (מד, א) מספרת על טיול שהיו עורכים גדולי האמוראים מפעם לפעם בפרדסים של גינוסר, כדי לטעום מהפירות שגדלו שם. גינוסר הוא אזור בצפונה של ארץ ישראל, באזור הכנרת, והפירות שגדלו שם היו מפורסמים במצינותם, הם נחשבו למעדנים של ממש. לא כתוב בגמרא מתי היו עורכים את הטיול הזה, האם זה היה בחמישה עשר בשבט, או אולי בפורים או חול המועד; אולי לעתים קרובות יותר, זאת לא אוכל לומר לכם, אבל מדי פעם הוא היה יוצא עם תלמידיו, והם היו מבליים חלק ניכר מהיום באכילה פירות.

והנה, אנו מבינים בוודאי שרבי יוחנן ותלמידיו לא יצאו לטיולים. תלמידיו לא היו נערים שהיו זקוקים לטיול של חול המועד. הם היו זקנים, תלמידי חכמים, שעסקו כל ימיהם בלימוד התורה. הם לא היו מעלים על דעתם לצאת לטיול; הם היו האנשים האחרונים שיבזבוז את זמנם. יומם ולילה הם עסקו בשאלות ובקושיות של הגמרא, וזאת מלבד מה שעסקו בסתרי התורה.

ובכל זאת, נהגו גדולי עולם הללו לעזוב את הישיבה כדי לאכול פירות גינוסר. יתירה מזאת, בגמרא מבואר שהם לא באו רק כדי לאכול כדי צרכם ולחזור לבית המדרש, אלא הם שהו בפרדס זמן רב, ואכלו עוד ועוד פירות. וכך אומרת הגמרא: "רבי אבהו אכיל עד דהוה שריק ליה דודבא מאפותיה". ופירש רש"י: "שהזבוב מחליק ממצחו מתוך צהלת פנים בשרו מחליק". כידוע, זבובים אינם מחליקים, אלא הם הולכים הפוך על התקרה. ובכל זאת, מצחו של רבי אבהו היתה כל כך ספוגה בשמנונית ובמיצים מרוב אכילת פירות גינוסר, שאפילו זבוב לא היה יכול לשמור על שיווי משקלו. זוהי גוזמא, אבל זה מלמד אותנו איזה כמויות של פירות הוא אכל.

עוד מספרת הגמרא: "רב אמי ורב אסי הוו אכלי עד דנתור מזייהו [נשרו שערותיהם]" – הפירות הרבים שהם אכלו גרמו לגופם הפרעה מטבולית, עד ששערותיהם נשרו! לא יאומן! אלו היו גדולי החכמים, שעסקו יומם ולילה אך ורק בתורה הקדושה, והנה הם יוצאים לטיל כדי לאכול פירות, ולא סתם לאכול אלא לאכול כמויות עצומות שכאלו!

ראש כולל שכזה...

הסיפור הזה הינו מפתיע ביותר! תארו לעצמכם שראש כולל בימינו יאמר לאברכים: "היום אנחנו נעזוב את הכולל ונלך לירקן, נקנה פירות טעימים, ונשב לנו בפארק והאכל פירות כל היום". המניה שלו תצנח מיידית בעיניו

בני הכולל. הוא יישאר ללא עבודה! איננו מסוגלים אפילו לדמיין דבר כזה! עובדי ה' אמורים להשקיע את זמנם בעבודת ה' ותו לא!

ואמנם, זה בדיוק מה שעשו ר' יוחנן ותלמידיו. הם אכלו כדי להשיג עוד ידיעה והכרה בה', להשיג אהבה גדולה יותר לה'. זו היתה מטרתם האחת והיחידה, רק לכן הם מילאו עצמם בפירות - כי בכך הם מילאו עצמם בידיעת ה'. וכיון שזו היתה מטרתם, הם עשו את זה בלב שלם. הם עשו הכל כדי להשיג מטרה זו, ולכן אכלו עוד ועוד פירות! כי אין זה מספיק לראות את היופי של הפירות - שלמות גדולתם מגיעה מטעימתם. וכך, הם החלו לעסוק בטעימת דגימות מטובו של הקב"ה. ובזמן שהם ישבו ואכלו את פירות גינוסר, הם דיברו זה עם זה וקראו, "אה! כמה שזה טוב, כמה שזה טעים, כמה שזה גישמאק!"

אכילתו של ריש לקיש - "חולת אהבה אני"

המעין בהמשך דברי הגמרא יראה, שלא היה מי שהפליג בעבודה זו של אכילת פירות יותר מריש לקיש. ריש לקיש נכנס כל כולו לעבודה נשגבה זו, עבודת ה"טעמו וראו כי טוב ה'", ועסק בהתבלות עצומה, עד שמרוב אהבת ה' הוא איבד שליטה, וכך אומרת הגמרא: "ר' שמעון בן לקיש הוה אכיל עד דמריד", פירש רש"י: "דעתו מטרפת"! הוא נעשה שיכור! הגמרא מספרת שהוא נעשה כל כך שיכור מרוב פירות, עד שר' יוחנן הוצרך לבקש מר' יהודה נשיא [שהיה הנשיא, מנהיג היהודים] לשלוח קבוצה של חיילים יהודיים שיתפסו את ריש לקיש ויביאוהו לביתו כדי שיתפכח משכרותו. רק כך ניתן היה לשלוט בו.

מציאות זו, שאדם משתגע מרוב אהבת ה', מתוארת בדברי הרמב"ם בסוף הלכות תשובה (פ"ה ה"ג עיי"ש), שהאדם שוכח מכל העולם ונעשה לשיכור ממש מחמת אהבת ה', וכלשון הפסוק "כי חולת אהבה אני". ריש לקיש לא יכול היה לשלוט בעצמו, והוא השתולל באהבתו לקב"ה! הוא למד ובחן את הפירות הללו בצורה כל כך עמוקה, והוא השתגע מחמת כך.

איזה סיפור מדהים! איננו מדברים כאן על כמה בחורי ישיבה שנקלעו לאיזה מקום בשמחת תורה או בפורים והשתכרו. לא, אנחנו מדברים על גדולי ישראל, על המנהיגים שלנו! מהם אנו לומדים! הם חיו כדי להשיג הכרה בה' - והם הצליחו בכך! כמובן, זו לא היתה הדרך היחידה להשיג ידיעת ה', אינך יכול להשיג גדלות בדרכי ה' אם אתה אוכל פירות כל היום. הם למדו גמרא כל היום. הם עבדו את ה' בכל רגע ורגע מחייהם. אולם מפעם לפעם הם השתמשו גם בשיטה זו. אדם צריך לעשות שימוש בכל השיטות הקיימות, וענקי-עולם אלו לא הזניחו שום שיטה ודרך.

"שיעור כללי" באכילת פירות

כמובן, בימינו קשה לנו לדמיין עבודה שכזו. הלא אחרי שנאכל שני תפוחים נהיה כבר שבעים, ולא תצמח כל תועלת מאכילת יתר. גם התפוח הראשון שאכלנו היה למעשה בזבז של כוחותינו, משום שכדי להצליח בעבודה זו אדם צריך להיות מאוּמָן, צריך להיות מוכן למשימה. בפעם הראשונה שאדם מתחיל לאכול פירות, דרושה לו הקדמה גדולה. הוא צריך להכין את עצמו למשימה הגדולה הזו, וללמוד איך לאכול פירות!

זו היתה המשימה בה בחר הקב"ה עבור אדם הראשון, ולכן הוא הניח אותו בתוך חנות פירות! סביבו לא היה דבר מלבד פירות! נתאר לעצמינו אדם שננעל במשך לילה שלם בתוך חנות פירות. מה יש לו כבר לעשות? אולי הוא יאכל כמה פירות, אבל במשך רוב הזמן הוא יהיה משועמם. הוא רוצה לצאת החוצה, לחזור ל"חברה", ואם הוא בחר מתמיד הוא חפץ כבר לשוב לבית המדרש, אבל להישאר תקוע בחנות פירות? לקנות עוד הכרה בקב"ה במקום שכזה? אבל זה מה שהגדולים שלנו עשו! הם הקיפו את עצמם בפירות, אלא שהם עשו בהם שימוש נכון ומושכל.

עלינו ללמוד מתגובותיהם של רב אמי ורב אסי, כיצד עלינו להגיב כאשר אנו עוברים ליד דוכן פירות. כמובן שאדם הנמצא במקום ציבורי אינו יכול להתנהג כמשוגע, אבל למען האמת, אם אדם היה פוצח בריקוד סוער אל מול התפוחים והתפוזים המסודרים בדוכן שמולו - זאת לא היתה גוזמא! גם מי שירקוד במשך כל ימי חייו, לא יהיה די בזה לשבח את הקב"ה על חכמתו המופלאה שהוא מראה לנו בפירותיו!

להתרגש מהפירות

גם אנו, בדורנו אנו, שייכים לעבודה זו, אם רק נרתום לשם כך את כל הכוחות השכליים שלנו, את כל הדעת שניתנה לנו ע"י השי"ת. אכילת פירות והשגת הכרה בה' היא בחינה של שלמות, המוכנה ומזומנת עבור כל אדם, גם בדור שלנו, וכל מה שנדרש לשם כך היא כמות מסוימת של התאקלמות ותרגול.

יש כל כך הרבה על מה לחשוב כשאוכלים פרי; כך הרבה ידיעת ה' שאפשר לרכוש. כמובן, אתה יכול לשמוח גם בקצות החושן, באבני מילואים ובשב שמעתתא, אולם פירות הם הדרך הקלה לאהוב את ה'. הנח את הפירות על השלחן והבט בהם. תנעץ מבט ביופיים. תן למראה הזה להיכנס אל תוך נשמתך עד שתהפוך להיות מודע יותר ויותר למי שיצר יצירה מופלאה זו. אני יודע שזה רחוק מאוד מהמחשבות שלנו, אולם גם היום, עם הדעת המועטה שלנו, אם תשב לרגע ותסתכל על תפוח, על תפוז, על אגס, יצא ממך משהו. ומלבד זאת, תהפוך לאדם מאושר! לפעמים אתה רואה איזה סומק קטן בצדו של האגס, איזה כתם ורדרד - דע לך שהקדוש ברוך הוא רוצה לשמוח אותך עם הצבע הזה. הפירות נוצרו במטרה לגרום לאנשים להיות מאושרים.

אם תכין את עצמך כראוי, כאשר תתיישב לאכול את התפוח - יהיה לך מאוד קשה להיפרד ממנו. אתה תסתכל על זה ותראה את הסומק של חסד ה', תראה את ה"תפארת חסדך", כמה יפה היא האדמומיות על לחיי האפרסק; כמה יפה הוא הצבע הורוד שעולה על לחיי האגס כאשר הוא מתחיל להאדים. זה מחמם את הלב! לפעמים זה יגרום לך לבכות מרוב הרגשות. אתה רואה איך הקדוש ברוך הוא מושיט אלינו את ידו בחביבות ואומר, "בני, קח תפוח; קח אגס או אפרסק ותהנה ממנו!" זה בעצם מה שהוא אומר לנו.

הקב"ה מזמין אותנו, הוא מפתה אותנו. האם ראייתם אי פעם אמה המנסה לשדל את בנה הקטן לאכול? היא שמה צעצועים ליד צלחתו ולפעמים גם ממתק. כך הקב"ה נותן לנו את האוכל בצורה כזו - הוא מפתה אותנו. אם אנחנו נזהה את התפארת והיופי של חסד שלו - אז נוכל ללכת בעקבות גדולים אלו, ונוכל לקבל שייכות לעבודת אכילת הפירות.

מאורות האומה מאירים את דרכנו

אם ר' יוחנן ור' אבהו, רב אמי, רב אסי וריש לקיש, חכמי המתבתות הגדולות דארץ ישראל, למדו את הלימוד של גן עדן, אם הם החשיבו את העניין הזה מספיק כדי לצאת מבית המדרש, מקום חיותם - כל רגע בבית המדרש היה יקר להם! - אל פרדסי הפירות, חייב להיות שיש כאן עבודה גדולה ויקרה עד למאוד.

הם הקדישו זמן לזה, אבל לא היה זה רק הזמן; הם הקדישו את דעתם להתרגש מפירות גינוסר, אז אנחנו מבינים שהרדיפה הזו אחר ידיעת ה' הבאה באמצעות הפירות, היא עבודה שהבינו אותה והשקיעו בה בימי משה רבינו. ולכן, כאשר משה שלח את המרגלים, הוא אמר להם שמלבד איסוף המידע הדרוש לתכנון כניסתה של האומה לארץ כנען, עליהם לאסוף גם פירות כדי להראות האנשים **מדוע** הם נכנסים לארץ. פירות הענק התלויים על המוטות שימשו כהזמנה וכפיתוי - כלומר: זאת הסיבה מדוע עליהם להשתוקק בכל לבם להיכנס לארץ ישראל. כשהביאו המרגלים עמם את אשכול הענבים העצום הזה, המטרה היתה כדי שידעו העם מה ממתין להם בארץ ישראל - חיים שלמים של רדיפה מענגת אחר דעת את ה'! זו הייתה התכלית של כניסה לארץ ישראל - להנות מפירות הארץ ובכך להשיג עוד ועוד הכרה במציאות ה'. וזה בדיוק מה שעשו בני ישראל כאשר הם נכנסו לארץ - "ואכלת ושבעת" - ומה תהיה התוצאה? "וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה אשר נתן לך".

זהו הלימוד הגדול של "זוה פריה" - אותם פירות יפים וטעימים שהמרגלים הביאו עמם כדי להראות לעם ישראל, נועדו כדי ללמדם שהם נכנסים לארץ ישראל לשם אותה מטרה שאדם וחיה נכנסו לגן עדן; וזו אותה סיבה שאנו נכנסנו לעולם - לאכול אכילה של גדלות, כי זה מה שמבקש ה' ממנו בגן עדן של עולם הזה.

שבת שלום ומבורך!

פרושים וביאורים על סדר התפילה

מתוך ספר תפלת אביגדור - פירוש התפילה מאת רבינו זצ"ל

ודבריו חיים וקיימים - עכשיו מקבל בקבלה מיוחדת עול התורה, **ודבריו חיים** דהיינו פועלים, כמו שהחי פועל, וכמו שאמרו חז"ל (שבת פח, ב) "שמעו נגידים כי אדבר" (משלי ח, ו), למה נמשלו דברי תורה כנגיד, לומר לך מה נגיד זה יש בו להמית ולהחיות, אף דברי תורה יש בהם להמית ולהחיות. כן גם המצוות חיות ופועלות, ומכל מצוה נעשה מלאך, וכמו שאמרו חז"ל (אבות ד, יא), העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט אחד. כן כל דברי התורה שבכתב פועלים בבריאה אף על פי שאינם נאמרים ממשהו רק מחמת המצאם בתורה, וכל שכן כאשר נקראים, שאזי נפעלים לפעולות.

ואמר **וקיימים**, שאינם משתנים לעולם, כי לא ימיר ה' דתו, ולא אות מאותיות התורה שבכתב ולא מצוה ממצוותיו. ואנו מקבלים עלינו דבריו כדברי נגידים אשר ממשיכים לפעול פעולותיהם לעולם.

יוצרנו צור ישועתנו - עכשיו לא אמר **יוצרנו ויוצר אבותינו**, כי כאן פסק לדבר על קיבוץ היחידים ומתחיל לדבר על כלל ישראל. אין הכוונה ב"יוצרנו" ליצירה של בראשית, שאם כן היה לו להקדים את זה לפני כל שאר התארים [לפני **מלכנו וגואלנו**], כי יצירת בראשית קודמת בזמן לכל דבר, ולמה המתין עד כאן? אלא הכוונה ליצירת האומה, כמו שנאמר (ישעיה מג, כא) "עם זו **יצרתי לי**". יצירה זו היתה בהר סיני כשנאמר (שמות יט, ה) "והייתם לי סגולה מכל העמים", ולכן שייך עוד לומר יוצר שלנו ושל אבותינו, כי האבות היו קודם לזה.

אחר שיצר את עַמּוּנו לו, אז נעשה הוא יתברך **צור** [דהיינו **חזק**] **ישועתנו**, אשר פירושו ששכינתו הולכת עמנו ולכן הוא מושיענו [מלשון (בראשית ד, ד) "וישע ה' אל הבל ואל מנחתו ואל קין ומנחתו לא שעה"] (ועיין לקמן בשמונה עשרה אצל מלך עוזר ומושיע ומגן).

שאל איך ויגדך זקניך ויאמרו לך

מתוך תשובות שהשיב הרב זצ"ל לשואלים

שאלה:

מה הכוונה "לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו"?

תשובה:

"יהי כבוד ה' לעולם, ישמח ה' במעשיו"

צריכים להבין, שהקב"ה הוא מרומם מאתנו כל כך, והוא אינו מושפע כלל ממעשינו, אין להם שום השפעה עליו! אולם, עלינו לחיות את חיינו על פי התורה, והתורה מלמדת אותנו שיש לקב"ה נחת רוח ממעשינו - "ישמח ה' במעשיו". אשר על כן, זוהי הדרך בה עלינו לנהוג. חשוב עד למאוד שכל מעשינו יהיו על פי כוונה זו. כאשר עושים איזו פעולה, כדאי לומר "אני עושה את זה כדי לגרום נחת רוח לבוראי".

זוהי אחת המשימות החשובות בחיינו, בכל פעולה שעושים, אם אפשר, כדאי לומר "אני עושה את זה כדי לשמח את ה'". לא כדאי לסמוך על זה שתחשוב כך, כי אז זה לא יקרה, אלא תאמר זאת בפה: "אני רוצה לשמח את הקב"ה". הקב"ה שמח בנו כאשר אנו עושים את רצונו.

שואל הרמב"ם: מהו "כבוד ה'?" ומסביר שלחשוב על ה', זהו כבודו. ככל שחושבים עליו יותר, כך מכבדים אותו יותר. על האדם להרגיל את עצמו לחשוב על ה' תמיד, וכשאר חושבים עליו ובכך מכבדים אותו, אז "ישמח ה' במעשיו".

כך אנו צריכים לחיות את חיינו, על פי לימודי התורה ולא על פי לימודי הפילוסופיה. נכון שפילוסופית היינו אומרים שהקב"ה הוא נעלה מכדי להיות מושפע ממעשינו, אולם אנו חיים על פי התורה, ואנו מרגישים הרגשה אמיתית שהקב"ה שמח כאשר הוא רואה את בניו בדרך שבו הם צריכים לנהוג.

מדור זה נתרם לע"נ:

להנצחות 076-599-4020